

Korte risicobeoordeling

***Nemorimyza maculosa* (Malloch) (EU - Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Amauromyza maculosa* (Malloch)

Categorie: insecten en mijten

Datum: december 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: Madeira (Portugal) (EPPO Global Database, 08.12.2020)

Buiten de Europese Unie: Canarische eilanden (onderdeel van Spanje, maar fytoosanitair een gebied buiten de EU), Hawaï, Noord-Amerika en Zuid-Amerika (EPPO Global Database, 08.12.2020)

Waardplanten

Het organisme kan een groot aantal plantensoorten aantasten binnen de plantenfamilie van de Asteraceae (EPPO-datasheet). In deze korte risicobeoordeling wordt voor de teelt de potentiële impact beoordeeld voor de volgende gewassen:

Voedselgewassen

- *Lactuca sativa* L. (sla)

Sierteelt

- *Chrysanthemum* spp. (chrysant)
- *Aster* spp. (aster)

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van Asteraceae met uitzondering van zaden

Het organisme kan ook binnenkomen met snijbloemen en blad van waardplanten, maar de kans op introductie via deze pathway wordt als kleiner ingeschat vanwege de kleinere kans op 'transfer'.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	3	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	3	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	3	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	6	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	9	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	1	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Eieren en larven kunnen in bladeren zitten en poppen in aanhangende grond.

Wet- en regelgeving

Er zijn bijzondere voorschriften voor "Aan planten aanhangende of daarbij gevoegde groeimedia, bedoeld om de levenskracht van de planten te handhaven, met uitzondering van steriele media voor in-vitroplanten" (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 1). Het groeimedium moet op het moment van planten vrij zijn van schadelijke organismen en tijdens de teelt het groeimedium fysiek geïsoleerd is gehouden van grond en ander mogelijke bronnen van verontreiniging, hygiënische maatregelen zijn genomen en water is gebruikt dat vrij is van EU-quarantaineorganismen.

Specifiek voor het organisme zijn er bijzondere voorschriften voor planten bestemd voor opplant van kruidachtige soorten, met uitzondering van bollen, stengelknollen, planten van de familie Poaceaa, wortelstokken, zaden, knollen en planten in weefselkweek uit landen waar het organisme bekend is voor te komen (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 8). De planten moeten zijn geteeld in kwekerijen en:

- a) afkomstig zijn uit een gebied dat vrij is bevonden van het organisme, of
- b) afkomstig zijn van een productieplaats die vrij is bevonden van het organisme, of
- c) vlak voor export adequaat zijn behandeld en na inspectie vrij zijn bevonden van het organisme.

Vondsten en intercepties

Er zijn geen vondsten en intercepties bekend in de EU (Europhyt & Traces, 08.12.2020).

Score

Score 2

- er zijn geen vondsten en intercepties bekend;
- bestaande voorschriften in de wet- en regelgeving, met name optie c van punt 8 (zie hierboven), worden als onvoldoende beoordeeld om afwezigheid van het organismen volledig te garanderen: gewasbeschermingsmiddelen zijn over het algemeen weinig effectief tegen eieren en eieren kunnen tijdens inspecties makkelijk worden gemist. Bovendien is het niet waarschijnlijk dat elke plant bij export individueel wordt geïnspecteerd.
- bestaande eisen voor groeimedium kunnen niet voorkomen dat tijdens de teelt larven in de grond kruipen om te verpoppen.

P2 (transfer): 5 [1-5]

De pathway is 'planten bestemd voor opplant'.

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Het organisme kan zich waarschijnlijk alleen in kassen vestigen. De mineervliegen *Liriomyza trifolii* en *L. huidobriensis* hebben zich in kassen gevestigd in Europa. Kleine populaties van *N. maculosa* worden mogelijk geëlimineerd door inzet van bestrijdingsmiddelen tegen mineervliegsoorten die al in de teelt voorkomen. Ten minste een mannetje en een vrouwtje zijn nodig voor het initiëren van een populatie (score 4).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 3 [1-4]

Het organisme kan zich waarschijnlijk niet buiten kan vestigen wat de kans vergroot om het organisme te elimineren. De kans is echter vrij groot dat het organisme pas vrij laat wordt ontdekt, omdat het vergelijkbare schade geeft als reeds aanwezige mineervliegsoorten, en zich dan al heeft verspreid in de kasteelt wat uitroeien lastig of vrijwel onmogelijk maakt.

Effect op perceelsniveau: 3 [1-5]

Er is weinig informatie over schade in commerciële teelten (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2020). De verwachte schade is vergelijkbaar met die van reeds aanwezige mineervliegsoorten. Zo lang effectieve middelen beschikbaar zijn zal schade beperkt kunnen blijven (score 3). Mineervlieg wordt in een inventarisatie uitgevoerd in 2016 echter als 'verontrustende ontwikkeling' gezien in chrysant vanwege het beperkte middelenpakket (NVWA, 2017). Bij gebrek aan goede preventie- en bestrijdingsmogelijkheden kan het effect toenemen (score hoger dan 3).

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

Schade door mineervliegsoorten in chrysant komt vrij algemeen voor in Nederland.

Productiewaarde-teelt: 2 (consumptieteelt), 6 (sierteelt) [1-6]

De productiewaarde van kassla was ca. 15 miljoen euro in 2017 (50 ha). De productiewaarde van chrysant (snijbloem) was meer dan 250 miljoen euro in 2019.

Impact op groene ruimte: 1 [1-5]

Weinig relevant omdat het organisme zich waarschijnlijk niet buiten kan vestigen in Nederland.

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid is lastig te garanderen voor een organisme dat kan vliegen en zich op natuurlijke wijze kan verspreiden tussen kassen.

Productiewaarde-export: 6 [1-6]

Zie Productiewaarde-teelt.

4. Referenties

- EFSA_Panel_on_Plant_Health, Bragard C, Dehnen-Schmutz K, Di Serio F, Gonthier P, Jacques M-A, Jaques Miret JA, Justesen AF, Magnusson CS, Milonas P, Navas-Cortes JA, Parnell S, Potting R, Reignault PL, Thulke H-H, Van der Werf W, Civera AV, Yuen J, Zappalà L, Czwieneczek E, Streissl F & MacLeod A, 2020. Pest categorisation of *Nemorimyza maculosa*. EFSA Journal, 18, e06036. <https://doi.org/https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6036>
- NVWA, 2017. Monitoring ziekten, plagen & onkruiden Rapportage van ontwikkelingen 2009-2016. Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Beschikbaar online: <https://www.nvwa.nl/documenten/plant/gewasbescherming/gewasbescherming/publicaties/rapportage-monitoring-ziekten-plagen-en-onkruiden-voor-de-periode-2009-2016>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.